

VLADA REPUBLIKE HRVATSKE

Klasa: 022-03/19-13/06
Urbroj: 50301-27/12-19-4

Zagreb, 18. prosinca 2019.

Hs**NP*021-12/19-08/34*50-19-04**Hs

REPUBLIKA HRVATSKA
65 - HRVATSKI SABOR
ZAGREB, Trg Sv. Marka 6

Primljeno: 18-12-2019		
Klasifikacijska oznaka:	Org. jed.	
021-12/19-08/34	65	
Uredžbeni broj:	Pril.	Vrij.
50-19-04	-	-

PREDSJEDNIKU HRVATSKOGA SABORA

- Predmet: Prijedlog za pokretanje pitanja povjerenja prof. dr. sc. Blaženki Divjak, ministrici znanosti i obrazovanja u Vladi Republike Hrvatske (predlagatelj: 31 zastupnik u Hrvatskome saboru) - očitovanje Vlade Republike Hrvatske
- Veza: Pismo Hrvatskoga sabora, klase: 021-12/19-08/34, urbroja: 65-19-03, od 6. prosinca 2019. godine

Na temelju članka 125. stavka 4. Poslovnika Hrvatskoga sabora (Narodne novine, br. 81/13, 113/16, 69/17 i 29/18), Vlada Republike Hrvatske o Prijedlogu za pokretanje pitanja povjerenja prof. dr. sc. Blaženki Divjak, ministrici znanosti i obrazovanja u Vladi Republike Hrvatske, daje sljedeće

OČITOVANJE

Vlada Republike Hrvatske odbija navode iz Prijedloga za pokretanje pitanja povjerenja prof. dr. sc. Blaženki Divjak, ministrici u Vladi Republike Hrvatske, kao neutemeljene i neosnovane te ističe da nema osnove za izglasavanje nepovjerenja ministrici znanosti i obrazovanja. Svoje stajalište Vlada Republike Hrvatske temelji na argumentima i na činjenicama koje se navode u nastavku ovoga očitovanja.

Iz Prijedloga za pokretanje pitanja povjerenja prof. dr. sc. Blaženki Divjak, ministrici znanosti i obrazovanja u Vladi Republike Hrvatske, razvidno je da se isti odnosi na dva ključna aspekta, prvi vezan uz štrajk u sustavu odgoja i obrazovanja i drugi vezan uz provođenje reforme obrazovanja.

- 1) **Vezano uz dio prijedloga za pokretanje pitanja povjerenja u dijelu koji se odnosi na štrajk u sustavu obrazovanja**

Nezadovoljstvo zaposlenih u sustavu odgoja i obrazovanja, koje se pokazalo tijekom nedavnoga štrajka, u najvećoj mjeri rezultat je nedovoljnog ulaganja u sustav odgoja i obrazovanja te erodiranje društvenog položaja učitelja koje traje nekoliko desetljeća.

Međutim, prvi i najvažniji razlog za štrajk koji su sindikati isticali bilo je zaostajanje plaća u sustavu odgoja i obrazovanja, a kojem je glavni uzrok najveće smanjenje plaća u razdoblju 2012. - 2014. Navedeno zaostajanje plaća ova je Vlada kompenzirala najbržim rastom plaća zaposlenima u sustavu obrazovanja čime je pokazala da uvažava učitelje i nastavnike te dokazala da joj je obrazovanje jedan od prioriteta.

Vezano uz plaće zaposlenika u odgoju i obrazovanju ova je Vlada tijekom 2017. osigurala rast osnovice 2 + 2 + 2 %, a tijekom 2019. osnovica je povećana za dodatnih 3 + 2 %. Tijekom 2020. osnovica će biti povećana za dodatnih 6,12 % (2 + 2 + 2). Uz navedeno, ova je Vlada povećala i koeficijente složenosti poslova ravnatelja, nastavnog osoblja, tajnika i voditelja računovodstva I. i II. vrste i to od 1. prosinca 2019. za 3 %, od 1. lipnja 2020. za 1 % te za 2 % od 1. siječnja 2021. To znači da će u mandatu ove Vlade, uz dosadašnju povišicu od 11,5 %, s ovih 10,4 %, ukupno povećanje plaća za učitelje i nastavnike iznositi 23,1 %, a do siječnja 2021. čak 25,5 %. K tome, zaposlenicima koji ne obavljaju odgojno-obrazovni rad plaća je kroz dodatak uvećana za 3 % od 1. prosinca 2019., za 1 % od 1. lipnja 2020. te od 1. siječnja 2021. za 2 %.

Nadalje, u mandatu ove Vlade značajno je povećano ulaganje u opremanje škola. Primjerice, ukupno izdvajanje iz državnog proračuna za opremanje škola na godišnjoj razini za sve škole u 2013. (198.715 kuna) 438 puta je manje od iznosa koji je uložen u opremanje škola u 2019. (87.140.741 kuna). Pored toga, u državnom proračunu dodatno su osigurana sredstva za lektire, udžbenike i kapitalnu izgradnju. Uz to, osigurana su i značajna sredstva iz europskih fondova, kojima u kratkom razdoblju od tri godine nije bilo moguće nadoknaditi dugogodišnju zapuštenost sustava.

Budući da je učiteljima i nastavnicima, osim materijalnih uvjeta, važan i status u društvu, predložene su izmjene Kaznenog zakona na način da se službenom osobom smatra i stručni radnik koji obavlja poslove iz djelatnosti odgoja i obrazovanja. Istodobno, izrađen je i Akcijski plan prevencije nasilja u školama kako bi škole postale sigurno okruženje, kako za rast i razvoj učenika tako i za nesmetan rad zaposlenika u sustavu.

U 2019. donesen je novi Pravilnik o napredovanju koji donosi suvremene kriterije za napredovanje učitelja, nastavnika, stručnih suradnika i ravnatelja, kao i Pravilnik o nagrađivanju kojim je omogućeno prepoznavanje i nagrađivanje najboljih učitelja, nastavnika, stručnih suradnika i ravnatelja u osnovnim i srednjim školama.

S obzirom na to da su učitelji i nastavnici često izražavali nezadovoljstvo količinom administracije koja im je nametnuta i koja im oduzima vrijeme koje bi posvetili kvalitetnoj pripremi i radu s učenicima, u sklopu cjelovitog paketa administrativnog rasterećenja, izmijenjeno je pet pravilnika.

Iz navedenog jasno proizlazi da je ova Vlada sustavno vodila računa o poboljšanju statusa učitelja i nastavnika te ostalih zaposlenika u sustavu odgoja i obrazovanja kroz četiri područja djelovanja: (1) poboljšanjem materijalnog statusa, (2) nagrađivanjem i napredovanjem najboljih, (3) osiguravanjem sigurnog okruženja za rad koje uključuje opremanje škola i nastavnika te (4) prevencijom nasilja i prilikom za unaprjeđenje nastavnčkih i stručnih kompetencija.

Štrajk, koji je najvećim dijelom bio usmjeren k poboljšanju materijalnog statusa zaposlenih u sustavu odgoja i obrazovanja, u konačnici je rezultirao rastom osnovice plaće i rastom koeficijenta složenosti poslova, pri čemu je uzeta u obzir fiskalna održivost državnog proračuna. Na temelju postignutog kompromisa, u sljedećih 12 mjeseci osigurat će se rast osnovice za 6,12 % te rast koeficijenta složenosti poslova, odnosno dodatka na plaću u iznosu od 6,11 %.

2) Vežano uz dio prijedloga za pokretanje pitanja povjerenja koji se odnosi na provođenje reforme sustava općeg i strukovnog odgoja i obrazovanja

U sklopu cjelokupne reforme obrazovanja ova Vlada obvezala se nastaviti kurikularnu reformu s ciljem modernizacije sustava odgoja i obrazovanja. Uz postizanje šireg društvenog dogovora, pokrenuti su reformski procesi temeljeni na kompetencijskom pristupu obrazovanju i učenju, a koji proizlaze iz Strategije znanosti, obrazovanja i tehnologije.

U tom kontekstu Ministarstvo je, u školskoj godini 2018./2019., pokrenulo eksperimentalni program Škola za život, a u školskoj godini 2019./2020. uvedena je kurikularna reforma općeg obrazovanja u sve škole. Uz to, pristupilo se reformi strukovnog obrazovanja koja se provodi u skladu s Hrvatskim kvalifikacijskim okvirom, a uključuje i eksperimentalni program dualnog obrazovanja.

U provođenju reformskih procesa nastojalo se voditi principom kontinuiteta, na način da se razvoj temelji na usvojenoj strategiji, da se uzmu u obzir svi pripremljeni materijali i kurikulumi, te da se uvedu unaprjeđenja na temelju javnih i stručnih savjetovanja, međunarodnih recenzija, kao i suvremenih spoznaja i istraživanja. Pritom je važno naglasiti kako je za svaku reformu nužno osigurati analitičku podlogu za konkretne strukturne razvojne pravce te financijske i zakonodavne preduvjete za provođenje reforme.

Međutim, niti jedan od navedenih preduvjeta prethodno nije bio pripremljen, niti su bili dovršeni prijedlozi kurikularnih dokumenata, koji su trebali biti temelj reforme. Uz to, rad na mnogim dokumentima nije bio niti započet (npr. nova rješenja za umjetničke škole), a neki važni dokumenti nisu bili niti planirani (npr. kurikulumi za učenike s teškoćama u razvoju).

Iako je Okvir nacionalnoga kurikuluma bio zamišljen kao krovni nacionalni kurikulumski dokument, koji na općoj razini određuje elemente kurikulumskoga sustava za sve razine i vrste odgoja i obrazovanja, izostala je analitička podloga za njegovu izradu te zakonska podloga za njegovo donošenje, kao i za donošenje ostalih kurikuluma.

Naime, iako se Zakon o odgoju i obrazovanju u osnovnoj i srednjoj školi mijenjao u prosincu 2014., netom nakon donošenja Strategije obrazovanja, znanosti i tehnologije, u tim je izmjenama u potpunosti izostalo implementiranje provedbenih mehanizama za kurikularnu reformu. Zakonodavna podloga osigurana je tek izmjenama Zakona sredinom 2018.

Osim izostanka analitičke podloge i planiranja zakonodavnih aktivnosti, izostalo je u potpunosti i planiranje financiranja pa se nije niti mogla ostvariti implementacija reforme.

U strukovnim programima koji vode do kvalifikacije razine barem 4.2. uvedeni su kurikulumi općeobrazovnih predmeta koji su dio obaveznog dijela državne mature, razvijeni u sklopu Cjelovite kurikularne reforme.

S obzirom na to da je među temeljnim misijama strukovnog obrazovanja i osposobljavanja povezivanje obrazovanja s tržištem rada, reforma koja obuhvaća taj dio sustava u prvom redu je usmjerena na to da strukovno obrazovanje osigura uspješnost na tržištu rada nakon završetka obrazovanja te trajnu zapošljivost i prilike za daljnji razvoj i cjeloživotno učenje. Stoga se provedba kurikularne reforme u strukovnom obrazovanju i osposobljavanju usmjerila na ostvarivanje tih dvaju ključnih ciljeva koji se ostvaruju različitim alatima.

Zaključno, s obzirom na to da je u prethodnim godinama osim izrade prijedloga kurikularnih dokumenata za postojeći sustav obrazovanja izostalo osiguravanje ostalih neophodnih pretpostavki, bilo je nužno osigurati financijske resurse, izmijeniti zakonodavnu podlogu, ali i osigurati provedbene mehanizme kao što su novi udžbenici i metodički priručnici koji će pomoći učiteljima i nastavnicima pri implementaciji novih metoda poučavanja.

3) Vežano uz dio prijedloga za pokretanje pitanja povjerenja koji se odnosi na pojedinačne navode predlagatelja

Vežano uz metodičke priručnike, čija je izrada financirana sredstvima iz europskih fondova, ukazujemo na to da je riječ o materijalima koji su namijenjeni za javnu upotrebu te su na raspolaganju dionicima sustava odgoja i obrazovanja. Potrebno je napomenuti da su autori metodičkih priručnika prenijeli na Ministarstvo znanosti i obrazovanja prava korištenja i objavljivanja te daljnje korištenje materijala.

Vežano uz navode o kvaliteti tableta, nužno je ponoviti da su škole uključene u eksperimentalni program dobile sredstva za nabavu tableta te su samostalno provele postupke nabave različitih vrsta tableta. Modeli nabave, tehničke karakteristike uređaja te modeli korištenja u eksperimentalnim školama analizirani su te je na temelju prikupljenih informacija pripremljen otvoreni postupak javne nabave tableta za sve osnovne škole.

Vežano uz navode o edukaciji učitelja, nastavnika, ravnatelja i stručnih suradnika potrebno je navesti da je pristup bio temeljen na iskustvima i istraživanju u sklopu eksperimentalnoga programa te je proveden u mješovitome obliku koji je uključivao edukaciju online, edukaciju uživo te savjetničke posjete svim školama. Naime, u 21. stoljeću kad je tehnologija toliko uznapredovala, primjereno je koristiti pristup online poučavanja u hrvatskome obrazovnom sustavu, na način da učitelji koji poučavaju učenike upotrebom modernih tehnologija i sami trebaju imati iskustvo učenja u virtualnom okruženju.

Vežano uz navode o istraživanju koje je proveo Institut Ivo Pilar važno je naglasiti da to istraživanje nije bilo namijenjeno evaluaciji „Škole za život“, a službeno objavljeni nalazi odnose se na preporuke da se dodatni rad u eksperimentalnome programu honorira te da se učitelji temeljito pripreme i konzultiraju pri frontalnom uvođenju kurikularne reforme.

Nadalje, i Europska komisija istaknula je u godišnjem Pregledu obrazovanja i osposobljavanja za 2019. za Hrvatsku glavne prednosti aktivnosti u obrazovanju:

- u tijeku su pilot-projekti kurikularne reforme i ambiciozne pripreme za njezinu potpunu provedbu
- provode se reforme strukovnog obrazovanja i osposobljavanja
- planovi za povećanje vrlo niskog prosječnog broja sati nastave mogli bi pridonijeti poboljšanju slabih ishoda obrazovanja.

Vezano uz praćenje i vrednovanje eksperimentalnoga programa napominjemo kako koordinaciju praćenja i vrednovanja eksperimentalnoga programa „Škola za život“ provodi posebno Povjerenstvo za praćenje i vrednovanje koje, uz ostalo, ima i savjetodavnu ulogu jer su članovi stručnjaci u području obrazovanja i vrednovanja rezultata. Koordinacija je nužna jer pojedine dionice ili teme eksperimentalnoga programa prate, analiziraju i vrednuju različiti timovi prema svojim zadaćama i ulozima.

Kontinuirano praćenje i vrednovanje eksperimentalnoga programa provode Nacionalni centar za vanjsko vrednovanje (NCVVO), vanjski eksperti te Ministarstvo znanosti i obrazovanja uz potporu eksperata. Na temelju toga, Filozofski fakultet Sveučilišta u Zagrebu (projektni tim) izradit će zajedničko izvješće (studiju) o vrednovanjima eksperimentalnoga programa „Škola za život“ u školskoj godini 2018./2019., koje će u jednoj publikaciji obuhvatiti sve elemente vrednovanja. Vezano uz navode o učincima dosadašnjeg tijeka reforme napominjemo da je u istraživanju provedenom tijekom školske godine 2018./2019., a koje je obradio NCVVO, eksperimentalnom programu dana prosječna ocjena četiri na skali do pet.

Vezano za dovođenje u svezu kurikularne reforme i (ne)uspješnosti hrvatskih učenika na nacionalnim i međunarodnim testovima potrebno je naglasiti kako se rezultati uspješnosti reformi u obrazovanju mogu utvrditi tek s određenim vremenskim odmakom koji se u stručnoj literaturi procjenjuje na vrijeme od 4 do 10 godina. To znači da je (ne)uspješnost hrvatskih učenika na nacionalnim i međunarodnim testovima danas posljedica stagniranja u obrazovanju kakvo imamo u dužem razdoblju. Upravo su rezultati na međunarodnim PISA testovima i na državnoj maturi pokazatelj nužnosti i žurnosti u provedbi obrazovne reforme, čiju uspješnost možemo pratiti u provedbi te pouzdano ocijeniti nakon određenog vremena.

Iz svega navedenoga slijedi da su navodi u Prijedlogu za pokretanje pitanja povjerenja prof. dr. sc. Blaženki Divjak, ministrici znanosti i obrazovanja u Vladi Republike Hrvatske, kao i sam Prijedlog u cjelini, neosnovani i neutemeljeni. Stoga Vlada Republike Hrvatske predlaže da Hrvatski sabor odbije donijeti odluku o iskazivanju nepovjerenja prof. dr. sc. Blaženki Divjak, ministrici znanosti i obrazovanja u Vladi Republike Hrvatske.

Za svoje predstavnike, koji će u vezi s iznesenim očitovanjem biti nazočni na sjednicama Hrvatskoga sabora i njegovih radnih tijela, Vlada je odredila mr. sc. Andreja Plenkovića, predsjednika Vlade Republike Hrvatske i prof. dr. sc. Blaženku Divjak, ministricu znanosti i obrazovanja.

PREDSJEDNIK

mr. sc. Andrej Plenković